

Поштовани,

Као одговор на позив за мишљења у оквиру јавних консултација о Нацрту правилника о начину коришћења радио-станица од стране радио-аматера пишем вам ово писмо. Од 2014. године сам радио-аматер у Републици Србији, активан сам члан радио-аматерске заједнице и као неко на кога ће се Правилник примењивати, осећам се позваним да изнесем своја мишљења. Од осталих квалификација сам дипломирани инжењер електротехнике и рачунарства и мастер из дигиталних комуникација.

Иако је Нацрт правилника веома повољан по радио-аматере, приметио сам три теме чијом дорадом би он могао да се још побољша. У даљем тексту ћу за сваку од три теме изнети мишљење, као и предлог како би Нацрт правилника могао да се побољша.

Двојако значење израза суфикс

Члан 24. Нацрта правилника користи израз „суфикс“ за додаток који иде после позивног знака оператера. Међутим, у већ добро устаљеном радио-аматерском речнику израз „префикс“ се користи за део позивног знака дефинисан у члану 17. став 1. тачка 1. док се израз „суфикс“ користи за део позивног знака дефинисан у члану 17. став 1. тачка 3. Имајући то на уму, употреба израза „суфикс“ у члану 24. ствара збуњујуће ситуације, поготово због тога што се на радио-аматерским испитима појављују питања где се од кандидата очекује да правилно идентификује „суфикс“ позивног знака, циљајући део знака дефинисан у члану 17. став 1. тачка 3. Овим се јављају проблеми у обуци радио-аматера, испада да знак може да има два различита дела, оба од којих се зову суфикс, а из контекста треба да се погоди, на који од њих се мисли.

Због тога препоручујем да се у члану 24. употреби уместо израза „суфикс“ употреби неки други израз еквивалентног значења, као на пример „додатак“ или „наставак“.

Ивичне ситуације у примени СЕРТ препорука T/R 61-01 и T/R 61-02

Нацрт правилника повољно регулише ситуације где имамо држављане Републике Србије, који живе у Србији, и стране држављане, који иначе живе у држави које су држављани а посећују Србију, или желе да се доселе у Србију. Међутим, не брине се о нашим држављанима који су дугорочно настањени у иностранству а у посети су Србији, и такође има неповољно решење за стране држављане, који су трајно настањени ван државе чији су држављани, а који посећују Србију.

Држављани Републике Србије трајно настањени у иностранству

Према садашњем Нацрту, држављани Републике Србије, који трајно живе у иностранству и имају СЕРТ лиценцу издату од стране надлежног регулатора земље у којој живе, а немају

српску лиценцу, када су у посети Србији, не могу да користе страну CEPT лиценцу коју поседују. Због тога препоручујем да се после члана 36 дода следећи члан:

Држављанин Републике Србије, који нема пријаву боравишта на територији Републике Србије, а који је радио-аматер на основу CEPT лиценце или стране националне лиценце еквивалентне одговарајућој CEPT лиценци у складу са CEPT препоруком T/R 61-01, издате у држави чији је резидент, може користити радиоаматерску станицу у Републици Србији до 90 дана непрекидно, без прибављања одговарајуће радиоаматерске лиценце и појединачне дозволе.

Ова измена би била у складу са Анексом 1 CEPT препоруке T/R 61-01ⁱ, према којој CEPT лиценцу могу да користе само не-резиденти, а такође би ојачала везе између српских радио-аматера из дијаспоре и матице и смањила проблеме исељеника друге и каснијих генерација, који можђда никад нису ни имали пријаву боравишта на територији Републике Србије.

Премаⁱⁱ CEPT препоруци T/R 61-02, повратницима из иностранства који долазе са иностраним HAREC сертификатом се гарантује да ће моћи у матичној земљи да добију лиценцу без полагања додатног испита. Такође, према CEPT препоруци T/R 61-02ⁱⁱⁱ, издавање HAREC-а се везује за само полагање испита, а не за поседовање валидне лиценце. Према томе, предлагем да се члан 37 измени на следећи начин, додавањем текста зелене боје:

4. HAREC сертификат

Члан 37.

Радио-аматер који поседује радиоаматерску лиценцу за А класу радио-аматера или који поседује доказ о положеном стручном испиту за класу А, а коме лиценца није одузета може, у складу са CEPT препоруком T/R 61-02, поднети захтев Регулатору за добијање HAREC сертификата (HARMONISED AMATEUR RADIO EXAMINATION CERTIFICATE - HAREC).

Садржај HAREC сертификата исписан је на српском, енглеском, француском и немачком језику.

HAREC сертификат издат од стране страног регулатора сматра се доказом о положеном стручном испиту за класу А.

HAREC сертификат је дат у Прилогу 4, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Странци у Србији

Нацрт правилника везује држављанство странца са регулатором који је издао CEPT лиценцу. Сам текст CEPT препоруке T/R 61-01 не ограничава стране регулаторе по питању издавања CEPT лиценце лицима које немају држављанство државе регулатора, а позива^{iv} регулаторе да признају CEPT лиценце које су издали страни регулатори.

У земљама Европе се издавање радио-аматерских лиценци, укључујући и радио-аматерске CEPT лиценце, често повезује са боравиштем, и због тога је често да регулатори издају CEPT

лиценце странцима који имају боравишну дозволу у земљи регулатора на период трајања боравишне дозволе. У складу са Нацртом Правилника, би дугорочно-настањени странац у Србији, који добије лиценцу класе А, могао да поднесе захтев за издавање српске СЕРТ лиценце.

Међутим, тренутним текстом Нацрта Правилника се не признају стране СЕРТ лиценце које су издате странцима који нису држављани државе чији је регулатор издао лиценцу, чиме су погођени странци који су се иселили из земље чији су држављани, а поготово су погођени они који нису држављани земаља које су прихватиле СЕРТ препоруку T/R 61-01. Уколико неопходно да се осигура надлежност регулатора који је издао СЕРТ лиценцу над странцем који је у посети Србији, употреба СЕРТ лиценце би могла да се услови поседовањем важеће боравишне дозволе односно визе издате од стране органа државе која је издала СЕРТ лиценцу.

Због горе изложеног, предлажем да се из става 1. члана 42. брише текст „издате у држави чији је држављанин“ те да се из члана 43. брише текст „издатом у држави чији је држављанин“, тј. да се брише прецртани текст означен црвеном бојом.

Члан 42.

Страни држављанин који је радио-аматер на основу СЕРТ лиценце или националне лиценце еквивалентне одговарајућој СЕРТ лиценци у складу са СЕРТ препоруком T/P 61-01, издате у држави чији је држављанин, може користити радиоаматерску станицу у Републици Србији до 90 дана непрекидно, без прибављања одговарајуће радиоаматерске лиценце и појединачне дозволе.

Члан 43.

Радио-аматер на основу радиоаматерске лиценце коју издаје Регулатор, или страни држављанин на основу одговарајуће СЕРТ лиценце или националне лиценце еквивалентне одговарајућој СЕРТ лиценци у складу са СЕРТ препоруком T/P 61-01 издатом у држави чији је држављанин, може даљински управљати радио-аматерском станицом на подручју Републике Србије за коју постоји издата појединачна дозвола под надзором и одговорношћу власника радио-станице, иако се физички не налази у Републици Србији.

Прелазне и завршне одредбе и постојећи HAREC сертификати

Прелазне и завршне одредбе не разматрају шта се дешава са већ издатим HAREC сертификатима, на пример онима који су издати на формулару из СЕРТ препоруке T/R61-02. Пошто на њима не постоји рок истека, није јасно да ли су они још увек важећи или не. Због тога позивам Регулаторно тело да донесе одлуку да ли ће постојећи сертификати наставити да важе или не, и њу уврсти у прелазне и завршне одредбе Правилника.

Срдачан поздрав,

X

Signed by:

ⁱ Исечак из Анекса 1 CEPT препоруке T/R 61-01:

„1.

GENERAL PROVISIONS RELATING TO "CEPT RADIO AMATEUR LICENCE"

The "CEPT radio amateur licence" can be included in the national licence or be a special document issued by the same authority, and will be drafted in the national language and in German, English and French; it will be valid for non-residents only, for the duration of their temporary stays in countries having adopted the Recommendation, and within the limit of validity of the national licence. Radio amateurs holding a temporary licence issued in a foreign country may not benefit from the provisions of the Recommendation."

ⁱⁱ Исечак из CEPT препоруке T/R 61-02:

„4. that any person who has obtained a Harmonised Amateur Radio Examination Certificate in any country participating in this system, has the right on return to his own country to obtain a licence there without having to pass a further examination;"

ⁱⁱⁱ Исечак из Анекса 1 CEPT препоруке T/R 61-02:

„1.a A HAREC will be issued by CEPT administrations to persons who have passed a national examination for radio amateurs that meets the criteria set out in paragraph 2 below. (The national licences corresponding to such examinations are set out in Annex 2."

^{iv} Исечак из CEPT препоруке T/R 61-01:

„1. that CEPT member administrations recognise the principle of the CEPT radio amateur licence issued under the conditions specified in Annex 1 and Annex 2, on which the administrations of the countries visited will not levy administrative charges or spectrum fees;"